

P r o j e k t

U S T A W A z dnia

o działalności gospodarczej gmin

Rozdział 1 Przepisy ogólne

Art. 1.

Pod pojęciem działalności gospodarczej, o której mowa w ustawie rozumie się prowadzenie przez gminę działalności w drodze prowadzenia przedsiębiorstw komunalnych lub powierzenie wykonania określonych zadań podmiotom gospodarczym.

Art. 2.

1. Pod pojęciem przedsiębiorstwa komunalnego rozumie się działalność prowadzoną przy pomocy wyodrębnionego z mienia komunalnego zespołu składników materialnych i niematerialnych - w rozumieniu art. 55{1} Kodeksu cywilnego, której celem jest zaspokajanie potrzeb wspólnoty w określonej dziedzinie lub zakresie.
2. Przedsiębiorstwa komunalne prowadzone są w formie:
 - 1) jednostek organizacyjnych działających na zasadach prawa budżetowego,
 - 2) komunalnych osób prawnych - zakładów użyteczności publicznej,
 - 3) spółek prawa handlowego, o których mowa w niniejszej ustawie.
3. W formach, o których mowa w ust. 2 pkt 1 i 2 nie można prowadzić działalności gospodarczej wykraczającej poza zadania o charakterze użyteczności publicznej.
4. Przedsiębiorstwo komunalne, którego celem jest osiąganie zysku prowadzone jest w formach określonych w ust. 2 pkt 3.

Art. 3.

1. W celu zaspokajania zbiorowych potrzeb wspólnoty, gmina może również powierzyć wykonywanie określonych zadań innym podmiotom gospodarczym (osobom prawnym i fizycznym lub jednostkom organizacyjnym nie posiadającym osobowości prawnej) - na podstawie umowy.
2. Umowę zawiera się na podstawie koncesji udzielonej przez gminę.
3. Przepis art. 3 ust. 2 nie narusza przepisów innych ustaw.

Art. 4.

- Jeśli ustawy szczególne nie stanowią inaczej, rada gminy postanawia o:
- 1) sposobie prowadzenia działalności (art. 1 ust. 2) oraz o jej formach prawnych (art. 2 i 3),
 - 2) wysokości lub sposobie obliczania opłat i taryf za usługi świadczone na rzecz wspólnoty.

Rozdział 2

Jednostki organizacyjne działające na zasadach prawa budżetowego

Art. 5.

Do tworzenia, przekształcenia i likwidacji przedsiębiorstw komunalnych, o których mowa w niniejszym rozdziale, stosuje się przepisy prawa budżetowego, które określa również zasady ich działania - z uwzględnieniem przepisów prawa o samorządzie terytorialnym.

Art. 6.

1. Pracownicy przedsiębiorstw komunalnych, o których mowa w art. 5, są pracownikami samorządowymi w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 22 marca 1990 r. o pracownikach samorządowych (Dz.U. Nr 21, poz. 124 i Nr 43, poz. 253).
2. Do obsady stanowisk kierowniczych i innych stosuje się przepisy ustawy o samorządzie terytorialnym, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej.

Rozdział 3

Komunalne zakłady użyteczności publicznej

Art. 7.

1. Zakład użyteczności publicznej tworzy się w celu świadczenia usług publicznych ze sfery technicznej obsługi wspólnoty samorządowej, w szczególności w zakresie zaopatrzenia w wodę, gaz, energię elektryczną i ciepłą, odprowadzania ścieków, utylizacji odpadów komunalnych, transportu publicznego.
2. Zakład użyteczności publicznej można utworzyć również w celu świadczenia usług publicznych ze sfery kultury, oświaty i innych świadczeń społecznych, jeżeli nie zastosowano formy organizacyjnej, o której mowa w art. 2 ust. 2 pkt 1.

Art. 8.

1. Zakład użyteczności publicznej ma osobowość prawną.
2. Zakład użyteczności publicznej tworzy rada gminy w drodze uchwały, określając jego nazwę, rodzaj, siedzibę i przedmiot działania oraz wyposaża je w majątek niezbędny do prowadzenia działalności określonej w akcie o jego utworzeniu.
3. Rada gminy, tworząc zakład użyteczności publicznej, powierza mu wykonywanie prawa własności i innych praw rzeczowych i majątkowych należących do gminy. Zakład wykonuje te prawa w imieniu własnym na rzecz gminy.
4. Mienie nieruchomości nabyte przez zakład użyteczności publicznej w toku jego działalności stanowi mienie gminy, chyba że gmina postanowi inaczej.
5. Mienie pozostałe po likwidacji zakładu użyteczności przejmuje gmina.
6. Do zakładu użyteczności publicznej nie stosuje się przepisu art. 49 ustawy o samorządzie terytorialnym.

Art. 9.

1. Zakład użyteczności publicznej uzyskuje osobowość prawną z chwilą wpisu do rejestru komunalnych zakładów i przedsiębiorstw użyteczności publicznej. Organami rejestrującymi są sądy.
2. Właściwość sądów, dokumenty niezbędne do rejestracji oraz zasady i sposób prowadzenia rejestru określi Rada Ministrów w drodze rozporządzenia.

Art. 10.

1. Strukturę organizacyjną zakładu użyteczności publicznej oraz zakres i zasady jego działalności określają statut i regulamin, nadane przez radę gminy.
2. Statut określa w szczególności:
 - 1) nazwę i siedzibę zakładu,
 - 2) przedmiot działalności,
 - 3) czas trwania, jeżeli jest oznaczony,
 - 4) wartość i składniki powierzonego majątku - na dzień powierzenia,
 - 5) organizację i tryb postępowania władz zarządzających i nadzorczych oraz zasady kontroli wewnętrznej,

6) zakres obowiązku świadczenia usług publicznych będących przedmiotem działalności zakładu.

3. Regulamin określa zasady i tryb korzystania z usług publicznych świadczonych

przez zakład oraz uprawnienia zakładu użyteczności publicznej i jego pracowników wobec użytkowników zakładu.

Art. 11.

1. Kierownikiem zakładu użyteczności jest dyrektor, który zarządza zakładem i

reprezentuje go na zewnątrz.

2. Dyrektora zakładu użyteczności publicznej powołuje na czas określony lub nieokreślony oraz odwołuje zarząd gminy.

Art. 12.

1. W sprawach zakładu użyteczności publicznej rada gminy decyduje o:

1) przekształceniu, likwidacji, podziale lub połączeniu zakładu,

2) udzieleniu gwarancji kredytowych dla zakładu przez gminę.

2. Zarząd gminy decyduje w sprawach:

1) zatwierdzania i zmiany planu gospodarczego zakładu,

2) zatwierdzania umów o istotnym znaczeniu dla zaspokajania potrzeb

wspólnoty,

3) zatwierdzania sprawozdań rocznych.

3. Zarząd gminy może udzielać dyrektorowi zakładu użyteczności publicznej wytycznych w sprawach związanych ze świadczeniem usług na rzecz wspólnoty.

4. Zarząd gminy uchyla rozstrzygnięcia dyrektora zakładu użyteczności publicznej

sprzeczne z interesem gospodarczym gminy.

Art. 13.

1. Statut zakładu użyteczności publicznej może przewidzieć utworzenie rady nadzorczej zakładu.

2. Do rady nadzorczej należy stały nadzór nad działalnością zakładu użyteczności

publicznej oraz opiniowanie projektów uchwał rady gminy w sprawach,

o których mowa w art. 12 ust. 1.

3. Rada gminy może powierzyć radzie nadzorczej uprawnienia, o których mowa w art. 12 ust. 2.

Art. 14.

Do pracowników zakładu użyteczności publicznej stosuje się przepisy ustawy o pracownikach samorządowych.

Art. 15.

1. Rok obrachunkowy zakładu użyteczności publicznej pokrywa się z rokiem budżetowym gminy.

2. W budżecie gminy określa się wysokość dotacji udzielanych na rzecz zakładu

użyteczności publicznej.

3. Jeżeli w danym roku obrachunkowym zakład użyteczności publicznej przynosi

zysk, rada gminy może określić w drodze uchwały wielkość zysku zakładu, który odprowadzany jest na rachunek gminy.

4. Rada Ministrów określi w drodze rozporządzenia szczegółowe zasady gospodarki

finansowej zakładów użyteczności publicznej.

Rozdział 4

Spółki z udziałem gminy

Art. 16.

1. Działalność, o której mowa w art. 1, gmina może prowadzić w formie spółki

z ograniczoną odpowiedzialnością, spółki akcyjnej lub komandytowej, w

której jest jedynym udziałowcem lub akcjonariuszem; w spółce komandytowej

- gmina może uczestniczyć wyłącznie jako komandytariusz.
2. Gmina może także obejmować lub nabywać udziały i akcje w spółkach prawa handlowego, jeżeli:
- 1) umowa lub statut spółki gwarantują gminie wpływ na działalność spółki,
oraz
 - 2) istnieją niezaspokojone potrzeby rynku lokalnego a objęcie udziałów lub akcji przez gminę nie stwarza gminie dominującej pozycji na danym rynku.

Art. 17.

1. Umowa lub statut spółki, o której mowa w art. 16, powinny określać warunki zapewniające ciągłość i powszechną dostępność świadczeń wykonywanych na rzecz wspólnoty przez spółkę.
2. Umowa lub statut spółki podlega zatwierdzeniu przez radę gminy. Przepisu art. 310 Kodeksu handlowego nie stosuje się.
3. W przypadku wystąpienia straty w związku z prowadzoną przez spółkę działalnością rada gminy podejmuje uchwałę w sprawie pokrycia straty lub przekształcenia spółki w zakład użyteczności publicznej albo jednostkę organizacyjną działającą na zasadach prawa budżetowego, jak również może zdecydować o likwidacji spółki.

Art. 18.

1. Do wnoszenia udziałów i akcji oraz do obejmowania, nabywania i zbywania praw z udziałów i akcji stosuje się przepisy Kodeksu handlowego z uwzględnieniem przepisów ustawy o samorządzie terytorialnym.
2. Wysokość oprocentowania kapitału lub sposób podziału zysku w jednoosobowych spółkach gminy ustala rada gminy.

Rozdział 5
Koncesja i umowa

Art. 19.

1. W drodze koncesji gmina powierza - na zasadach wyłączności - podmiotowi gospodarczemu, zwanemu dalej "koncesjonariuszem", prowadzenie na obszarze gminy lub jej części, działalności określonej w art. 1, zobowiązując go jednocześnie do zapewnienia, w zakresie określonym w koncesji, ciągłości i powszechności świadczenia usług na rzecz wspólnoty.
2. Koncesji udziela się na czas oznaczony, nie dłuższy niż 15 lat.

Art. 20.

1. Koncesji udziela zarząd gminy.
2. Udzielenie koncesji jest poprzedzone przetargiem. Zasady i tryb organizacji przetargu określa rada gminy.
3. Udzielenie i cofnięcie koncesji następuje w drodze decyzji administracyjnej.
4. Zarząd gminy może odmówić udzielenia koncesji, gdy wnioskodawca nie daje rękojmi należytego prowadzenia działalności gospodarczej lub też nie złoży zabezpieczenia, o którym mowa w art. 21 ust. 2.
5. Ust. 4 stosuje się również w przypadku, gdy wnioskodawcy uprzednio cofnięto już koncesję, a faktu tego nie zgłosił.

Art. 21.

1. W koncesji określa się podstawowe warunki wykonywania usług, których koncesja dotyczy, w tym w szczególności:
 - 1) rodzaj i zakres prowadzonej działalności,

- 2) obszar, na którym działalność będzie prowadzona,
 - 3) wymagania, jakie powinny być spełnione przez koncesjonariusza, zwłaszcza
w zakresie ochrony dóbr osobistych obywateli, ochrony środowiska naturalnego oraz bezpieczeństwa i porządku publicznego,
 - 4) termin, do którego udziela się koncesji,
 - 5) warunki zapewniające ciągłość i dostępność świadczeń na rzecz wspólnoty.
2. Gmina może uzależnić udzielenie koncesji od złożenia kaucji lub innego zabezpieczenia majątkowego.
3. Przeniesienie uprawnień wynikających z koncesji lub wniesienie ich do spółki wymaga zgody organu koncesyjnego.

Art. 22.

1. Wniosek o udzielenie koncesji, składany w wyniku ogłoszenia przetargu, o którym mowa w art. 20 ust. 2, powinien zawierać:
- 1) nazwę i siedzibę wnioskodawcy i jego pełnomocników,
 - 2) określenie rodzaju i zakresu prowadzonej obecnie działalności gospodarczej,
 - 3) wskazanie obszaru, na którym koncesjonowana działalność, ma być prowadzona,
 - 4) informację, czy wnioskodawca wykonywał już uprzednio usługi publiczne na podstawie koncesji oraz czy koncesja nie została mu cofnięta,
 - 5) rekomendacje i uprawnienia w zakresie przygotowania zawodowego.
2. Podmiot gospodarczy, który zamierza ubiegać się o koncesję, może również złożyć wniosek o ogłoszenie przetargu. W takim przypadku wniosek podlega rozpatrzeniu przez radę gminy w myśl art. 4 pkt 1.

Art. 23.

1. Umowę, o której mowa w art. 3 ust. 2 zawiera się pod rygorem nieważności w formie pisemnej. Dotyczy to również zmiany warunków umowy.
2. Integralną częścią umowy są opłaty i taryfy, o których mowa w art. 4 pkt 2.
3. Umowa może przewidywać:
 - 1) zasady refundacji przez gminę części lub całości kosztów ponoszonych przez koncesjonariusza,
 - 2) zasady powierzania świadczenia usług podwykonawcom, z zastrzeżeniem art. 21 ust. 3,
 - 3) zasady udostępnienia koncesjonariuszowi składników mienia gminy do korzystania.

Art. 24.

1. Zarząd gminy jest uprawniony do kontroli działalności koncesjonariusza w zakresie określonym w koncesji oraz umowie.
2. Zarząd gminy może cofnąć koncesję, jeżeli koncesjonariusz uchybia warunkom określonym w koncesji lub przekazuje bez zgody organu koncesyjnego uprawnienia wynikające z koncesji w całości lub w części innemu podmiotowi gospodarczemu.
3. Koncesja wygasa w przypadku zaprzestania działalności gospodarczej przez koncesjonariusza lub prawomocnego orzeczenia sądu zakazującego koncesjonariuszowi prowadzenie działalności gospodarczej lub upływu terminu, do którego została udzielona.
4. Cofnięcie lub wygaśnięcie koncesji stwierdza zarząd gminy w drodze decyzji administracyjnej.
5. Z dniem cofnięcia lub wygaśnięcia koncesji umowa traci moc.

Art. 25.

1. Umowę zawiera się na czas oznaczony, nie dłuższy niż okres ważności koncesji.

2. Jeżeli strony tak postanowią w umowie, może ona być rozwiązana za wypowiedzeniem.

W takim przypadku umowa określa terminy wypowiedzenia.

3. W przypadkach określonych w art. 24 ust. 2 oraz gdy koncesjonariusz narusza

w sposób powtarzający się postanowienia umowy, zarząd gminy może, po bezskutecznym wezwaniu koncesjonariusza do usunięcia uchybień w oznaczonym terminie, wypowiedzieć umowę w całości lub części, ze skutkiem natychmiastowym.

4. Gdy postanowienia umowy narusza gmina, koncesjonariusz może, po bezskutecznym

wezwaniu gminy do usunięcia uchybień w oznaczonym terminie, wypowiedzieć umowę ze skutkiem natychmiastowym.

Art. 26.

Do umowy określonej w art. 3 ust. 2 i art. 19 ust. 3 w sprawach nie uregulowanych

niniejszą ustawą stosuje się przepisy Kodeksu cywilnego.

Rozdział 6

Przepisy przejściowe i końcowe

Art. 27.

Przepisy ustawy stosuje się odpowiednio do wykonywania zadań przez związki komunalne oraz w ramach porozumień komunalnych.

Art. 28.

W ustawie z dnia 10 maja 1990 r. - Przepisy wprowadzające ustawę o samorządzie

terytorialnym i ustawę o pracownikach samorządowych (Dz.U. Nr 32, poz. 191, Nr 43, poz. 253, Nr 92, poz. 541, z 1991 r. Nr 34, poz. 151) w art. 8 skreśla się ust. 2.

Art. 29.

W ustawie z dnia 18 maja 1990 r. o ustroju samorządu miasta stołecznego Warszawy (Dz.U. Nr 34, poz. 200) wprowadza się następujące zmiany:

1) po art. 4 dodaje się art. 4a w brzmieniu:

"Art. 4a. Do działalności gospodarczej Związku stosuje się odpowiednio przepisy

ustawy o przedsiębiorczości komunalnej.";

2) skreśla się art. 7.

Art. 30.

W ustawie z dnia 22 marca 1990 r. o pracownikach samorządowych (Dz.U. Nr 21,

poz. 124, Nr 43, poz. 253) w art. 1 po wyrazie "administracyjnych" dodaje się wyrazy "lub organizacyjnych".

Art. 31.

W ustawie z dnia 13 lipca 1990 r. o prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych

(Dz.U. Nr 51, poz. 298, Nr 85, poz. 498 i z 1991 r. Nr 60, poz. 253) skreśla się

art. 45.

Art. 32.

Rada gminy w terminie do dnia 30 czerwca 1994 r. postanowi o wyborze sposobu

prowadzenia działalności gospodarczej, prowadzonej dotychczas przez przedsiębiorstwa komunalne, oraz o jej formach prawnych, w myśl art. 1 ust. 2, art. 2 i art. 3.

Art. 33.

Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia jej ogłoszenia.